

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego

Czym jest Koordinacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego?

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby pracujące za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Jakich krajów dotyczy Koordinacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego?

- państw członkowskich Unii Europejskiej tj. Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Litwy, Luksemburgu, Łotwy, Malty, Niemiec, Królestwa Niderlandów, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Włoch;
- państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego tj. Islandii, Księżstwa Lichtenstein, Norwegii, na podstawie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- Szwajcarii, na podstawie umowy UE – o swobodnym przepływie osób;
- Wielkiej Brytanii na podstawie umowy o handlu i współpracy.

W jakim zakresie działa Koordinacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego?

Koordinacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego zapewnia osobom przemieszczającym się na terenie Wspólnoty ochronę z zakresu m.in.:

- świadczeń dla osób bezrobotnych;
- świadczeń emerytalno-rentowych;
- świadczeń przedemerytalnych;
- świadczeń wypłacanych z tytułu choroby lub macierzyństwa;

- świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- świadczeń rodzinnych i wychowawczych.

Świadczenia dla osób bezrobotnych

Zgodnie z przepisami unijnymi w przypadku utraty pracy w pierwszej kolejności o zasiłek dla bezrobotnych należy starać się w kraju ostatniego zatrudnienia.

Co zrobić jeśli straciłeś pracę za granicą?

- zarejestruj się jako osoba bezrobotna w zagranicznym urzędzie pracy;
- zabierz ze sobą dokumenty potwierdzające pracę w danym kraju, a jeśli pracowałeś również w Polsce zabierz świadectwa pracy na podstawie, których tamtejsza instytucja będzie mogła uzyskać dokument PD U1 potwierdzający pracę w Polsce;
- uzyskując prawo do zasiłku dla bezrobotnych, możesz transferować świadczenie na okres 3 miesięcy do każdego kraju wspólnoty.

Jak transferować zasiłek do Polski?

- złóż wniosek w zagranicznym urzędzie pracy o wydanie formularza PD U2;

- poinformuj urzędnika, że wracasz do Polski w celu poszukiwania pracy oraz wskaż datę powrotu do kraju;
- po przyjeździe do Polski, zgłoś się do powiatowego urzędu pracy i zarejestruj się jako osoba poszukująca pracy (przedstaw formularz PD U2);
- jeśli chcesz ubiegać się o przedłużenie transferu na kolejne 3 miesiące skontaktuj się z zagranicznym urzędem, który przyznał Ci świadczenie.

Jak starać się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce po pracy za granicą?

- zarejestruj się w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna;
- zabierz ze sobą formularz PD U1 (dokument potwierdzający okresy pracy opłacania składek na fundusz pracy) wydany przez instytucję właściwą państwa, w którym pracowałeś;
- jeżeli nie posiadasz dokumentu PD U1 zabierz ze sobą dokumenty potwierdzające Twoją pracę za granicą;
- wypełnij wniosek oraz oświadczenie, na podstawie którego możliwe będzie ustalenie Twojego miejsca zamieszkania podczas pracy za granicą;
- złóż komplet dokumentów w powiatowym urzędzie pracy lub wojewódzkim urzędzie pracy.

Dane kontaktowe:

**Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice**

**telefon: 32 757 33 30/ -31/-32
e-mail: wup@wup-katowice.pl**

**więcej informacji znajdziesz pod adresem
www.wupkatowice.praca.gov.pl**

Świadczenia rodzinne i wychowawcze

Przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego mają również zastosowanie w przypadku świadczeń rodzinnych i wychowawczych. Wśród nich znajduje się:

- zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy;
- świadczenie rodzicielskie;
- jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- świadczenie wychowawcze (500+);
- rodzinny kapitał opiekuńczy.

Czy świadczenia można pobierać w dwóch krajach?

Nie można otrzymywać świadczeń rodzinnych w pełnej wysokości w tym samym okresie na tego samego członka rodziny w dwóch różnych państwach członkowskich. Posiadając prawo do dwóch świadczeń rodzinnych z różnych krajach.– jedno państwo wypłaca całą kwotę, a drugie dopłaca różnicę między wyższą i niższą kwotą świadczenia

tak, aby wypłacono świadczenie w najwyższej możliwej wysokości.

W którym kraju będą wypłacane świadczenia?

Osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne nie mogą samodzielnie zdecydować, z którego państwa będą pobierały świadczenia. W związku z tym niezbędne jest wskazanie przez właściwy urząd wojewódzki kraju, który będzie wypłacał świadczenia. Zgodnie z przepisami o pierwszeństwie decyduje:

- miejsce zatrudnienia osoby uprawnionej do pobierania świadczeń rodzinnych;
- miejsce pobierania emerytury lub renty przez uprawnionego;
- w ostatniej kolejności miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do pobierania świadczeń rodzinnych.

Dane kontaktowe:

**Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach
Wydział Rodziny i Polityki Społecznej,
ul. Powstańców 41a,
40-024 Katowice.**

**telefon: 32 606 33 56 lub 32 207 78 11
e-mail: koordynacjaew@katowice.uw.gov.pl**

**więcej informacji znajdziesz pod adresem
www.katowice.uw.gov.pl**

Świadczenia emerytalno-rentowe

Zasada sumowania okresów ubezpieczenia dotyczy zarówno pracowników, jak i osób pracujących na własny rachunek. Okresy ubezpieczenia w państwach objętych koordynacją liczy się do stażu potrzebnego do uzyskania emerytury i renty, ale także do przyznania świadczeń z tytułu choroby lub macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy czy też chorób zawodowych.

Gdzie złożyć wniosek o przyznanie emerytury lub renty, jeżeli pracowałeś za granicą?

Osoba, która była ubezpieczona w więcej niż jednym państwie członkowskim, wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć w instytucji ubezpieczeniowej tylko jednego państwa członkowskiego, ponieważ złożenie wniosku uruchamia automatycznie proces rozpatrywania uprawnień do emerytury i renty we wszystkich państwach.

Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o przyznanie emerytury lub renty?

- dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia w Polsce;
- dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia lub zamieszkania w państwach członkowskich lub umownych;
- niezbędny jest również numer zagranicznego ubezpieczenia i informacje dotyczące instytucji ubezpieczającej.

Dane kontaktowe:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

**centrum obsługi telefonicznej: 22 560 16 00
e-mail: cot@zus.pl**

**więcej informacji znajdziesz pod adresem
www.zus.pl**

Źródła:

www.zus.pl
www.katowice.uw.gov.pl
www.wupkatowice.praca.gov.pl
www.eures.praca.gov.pl

www.powroty.gov.pl
www.mrips.gov.pl
www.ec.europa.eu